

جهان نما

پایان پرونده بحران منطقه‌ای قطر

سفر غیرمنتظره رئیس امارات متحده عربی به قطر را می توان نقطه پایان رسمی بحران در روابط دو حوه و کشورهای عربی منطقه دانست

۵سال پس از قطع روابط تجاری و دیپلماتیک امارات متحده عربی با قطر، محمد بن زاید آل نهیسان، رئیس امارات در یک سفر از پیش اعلام نشده روز گذشته به دو حه سفر کرد. این سفر که گفته می شود به دعوت تمیم بن حمد آل ثانی، امیر قطر انجام شده را می توان پایانی بر خصومت ۲ طرف دانست که در یک بحران منطقه‌ای بین سال های ۲۰۱۷ تا ۲۰۲۱ میان قطر و کشورهای عربی، ورودی هم قرار گرفته بودند. اگر چه کشورهای عربی به رهبری عربستان در سال ۲۰۲۱ پایان تحریم های علیه قطر را اعلام کردند اما سفر دیروز نقطه عطف بحرانی است که قطر را با چالشی بی سابقه روبه رو کرده بود. در جریان افتتاح بازی های جام جهانی در دو حه، محمد بن سلمان ولیعهد عربستان سعودی و عبدالفتاح السیسی رئیس جمهور مصر، شرکت کرده بودند اما از طرف امارات شیخ محمد بن راشد آل مکتوم، معاون رئیس جمهور، نخست وزیر و حاکم دبی در این مراسم حاضر شده بود؛ امری که باعث شد تا برخی ناظران گمانه زنی کنند که افق روابط قطر و امارات همچنان تیره است.

بر همین اساس است که سفر دوشنبه محمد بن زاید آل نهیسان به دو حه را که از به عنوان معمار اصلی تحریم های سختگیرانه ائتلاف سعودی علیه قطر نامبرده می شود می توان پایان بحران منطقه‌ای این کشور با همسایگانش به شمار آورد. کشورهای شورای همکاری های خلیج فارس در سال ۲۰۱۷ همزمان با موج اعتراض های گسترده در کشورهای منطقه، به دلیل حمایت قطر از گروه اخوان المسلمین در مصر و جریان های نزدیک به این گروه در کشورهای دیگر، دو حه را که به دنبال تقویت هر چه بیشتر قدرت نرم خود بود، به حمایت از تروریسم متهم کرده و مرزهای هوایی، زمینی و دریایی خود را به مدت ۳ سال ونیم به روی این کشور بستند.

این کشور با فهرستی با ۱۳ خواسته از جمله متوقف شدن فعالیت شبکه خبری الجزیره، خروج سربازان ترکیه از خاک قطر و دوری از ایران و ترکیه را به دو حه ارائه دادند و خواستار اجرای آنها شدند. دولت قطر از اجرای این خواسته ها سر باز زد و کشورهای همسایه را به نقض حاکمیت خود متهم کرد. در آن زمان، مسدود شدن تنها راه حمل و نقل زمینی به قطر توسط عربستان سعودی باعث شد که جمعیت ۲.۷ میلیونی قطر نسبت به کمبود مواد غذایی و سایر کالا های اساسی به شدت احساس خطر کنند. سران حاکمیت های عضو شورای همکاری خلیج فارس سرانجام در چهل و یکمین نشست خود که در اوایل ژانویه ۲۰۲۱ به میزبانی عربستان برگزار شد «بیانیه العلا» را در راستای پایان بحران با قطر امضا کردند؛ آتش یسی دیپلماتیک که هنوز تا عادی سازی روابط راه درازی در پیش داشت.

خبرگزاری رویترز با اشاره به سفر غیر منتظره محمد بن زاید به قطر نوشته است: در اوج بحران قطر، ستون نویسی های روزنامه های نزدیک به دولت امارات پیشروهای می دادند که در امتداد ۸۷ کیلومتری قطر و عربستان سعودی خندقی حفر شده و با پناه های هسته ای پر شود. گر چه این درخواست ها در حد لفاظی های دیپلماتیک باقی ماند اما نشان می داد که بحران تا چه حد جدی است؛ بحرانی که به اعتقاد حاکم وقت کویت تقریباً تا استانه آغاز تقابل نظامی پیش رفته بود. با نزدیک شدن رقابت های جام جهانی فوتبال، اما چشم انداز سیاست خارجی قطر به طور اساسی دستخوش تغییرات شد؛ گر چه سقف قیمتی برای برگزاری بزرگ ترین رویداد ورزشی جهان نیاز داشت تا تنش ها با همسایگانش را به طور چشمگیری کاهش دهد. به همین دلیل قطر به جای ادامه تقابل، تلاش کرد تا نقش منطقه ای سازنده را در پیش گرفته و تنش ها با همسایگان را کاهش دهد. این کشور همچنین سیاست متنوع سازی هر چه بیشتر شرکای تجاری و سیاسی را در پیش گرفت تا از این طریق تهدیدهای امنیتی علیه خود را کاهش دهد.

ژانویه ۲۰۲۱ بود که قطر پس از سال ها تنش روابط دیپلماتیک خود با مصر را از سر گرفت. گفته شده، دیپلمات های ارشد ضمن سفرهای متقابل، کمیته های و تشکیل دادند تا نگرانی های متقابل را حل و فصل کنند و همکاری ها میان ۲ کشور را افزایش دهند. دو حه با بهبود روابط با قاهره متعهد شد تا طی سال های آتی به میزان ۵ میلیارد دلار در اقتصاد مصر سرمایه گذاری کند. قطر علاوه بر تنش زدایی با قاهره چند گام دیگر پیش گذاشت و زمینه دیدار تاریخی عبدالفتاح السیسی رئیس جمهور مصر و جب طیب اردوغان رئیس جمهور ترکیه، را در دو حه و در حاشیه افتتاح بازی های جام جهانی فراهم کرد. العربیه نوشته است که این دیدار نتیجه ۲ ماهه میانجیگری قطر بوده است. ۲ کشور طی سال های اخیر درگیر تنش های متعدد منطقه ای بوده اند.

قطر اختلافاتش را با عربستان سعودی نیز تا حد زیادی کاهش داده و سعی کرده در مسیر عادی سازی روابط با ریاض حرکت کند. پس از چند دور گفت و گو و مذاکره ۱۰ ژانویه ۲۰۲۱، تازه ترین تحول محمد بن سلمان ولیعهد سعودی و شیخ تمیم بن حمد آل ثانی امیر قطر، در مراسم افتتاحیه بازی های جام جهانی با یکدیگر دست داده و به دوربین ها لبخند زدند. قطر در مقطعی نیز میان آمریکا و ایران میانجیگری کرده است. این کشور پس از ماهه میزبانی مذاکرات آمریکا و طالبان، در نهایت به خروج ششایزده نیروهای آمریکایی و اروپایی از افغانستان کمک قابل توجهی کرد؛ رویکردی که باعث شده تا غربی ها قطر را بهترین دوست منطقه ای ناتو بنامند.

به اعتقاد برخی ناظران، سفر غیر منتظره رئیس امارات به قطر تازه ترین دستاورد میزبانی جام جهانی فوتبال برای قطر است که به طور رسمی به یک دوره پر تنش از روابط دو حه با همسایگانش پایان داده است.

میدان نفتی در منطقه لنگ روسیه عکس ایسپا/ر

جنگ غرب با مسکو در میدان نفت

با وجود تلاش بسیار کشورهای غربی برای کاهش درآمدهای نفتی روسیه از طریق تحریم و تعیین سقف قیمت، به نظر نمی رسد که این اقدامات نتیجه بخش باشد

از طریق خط لوله زمینی ادامه دهند. در عین حال، حمایت از کشور و انجام شده، اعمال سیاست تعیین سقف قیمت نفت را با یک اقدام ضعیف خوانده که به اندازه کافی نمی تواند آسیب جدی به اقتصاد روسیه وارد کند.

حقیقت هم آن است که صادرات نفت روسیه برای جهان اهمیت زیادی دارد. این کشور سومین تولیدکننده بزرگ نفت پس از آمریکا و عربستان سعودی و دومین صادرکننده بزرگ نفت خام پس از عربستان سعودی است. در سال ۲۰۲۱، حدود نیمی از صادرات نفت روسیه به اروپا انجام شده و درآمدهای نفتی مسکو نداشته است. براساس گزارش آژانس بین المللی انرژی، صادرات کلی نفت مسکو همچنان بی وقفه ادامه دارد و در ماه اکتبر، یعنی حدود ۲ ماه پیش به ۷.۷ میلیون بشکه در روز رسید. این میزان صادرات نفت، فقط ۴۰۰ هزار بشکه کمتر از میزان صادرات نفت روسیه قبل از جنگ است و حکایت از آن دارد که تا به امروز اقدامات نفتی غرب علیه روسیه چندان نتیجه بخش نبوده است.

«سیمون تاگلیاپترا»، کارشناس ارشد اندیشکده بروگل در بلژیک نیز درباره وضعیت بازار نفت پس از تحریم روسیه به پولیتیکو می گوید: «اتحادیه اروپا پس از تحریم روسیه، نفت خام خود را از جاهای دیگر وارد خواهد کرد و روسیه نیز احتمالاً صادرات نفت خام خود را به چین و هند افزایش خواهد داد. همچنین اروپا نفت بیشتری را از خاورمیانه و دیگر منابع تأمین خواهد کرد. پس شرایط بازار احتمالاً مشابه قبل ادامه خواهد یافت.» بی بی سی نیز در گزارشی مشابهی درباره تأثیر اعمال سقف قیمت بر درآمدهای نفتی روسیه می نویسد که روسیه محدودیت های عملی غرب برای فروش نفت خود را با عرضه نفت به بازارهای دیگری مانند هند و چین که هم اکنون بزرگ ترین خریداران نفت خام روسیه هستند، تا حد زیادی جبران خواهد کرد.

از طرف دیگر، تحریم نفت خام روسیه، مشمول واردات نفت خام از طریق دریاست و شامل نفتی که از طریق خطوط لوله وارد اروپا می شود، نخواهد شد. این بدان معناست که مجارستان، جمهوری چک و اسلواکی همچنان می توانند به دریافت نفت روسیه

همراه باشند. در نهایت روز جمعه مقامات لهستان با این تصمیم موافقت کردند. در بیانیه اتحادیه اروپا آمده است که این سازوکار از روز دوشنبه (یعنی دیروز) همزمان با آغاز تحریم واردات، محموله های دریایی نفت از روسیه اجرایی می شود.

چرا نفت ۶۰ دلاری؟

تعیین ۶۰ دلار برای سقف قیمت نفت روسیه با توجه به آن صورت گرفته که از یک طرف صادرات نفت روسیه به بازار ادامه یابد و از سوی دیگر، درآمد روسیه از فروش نفت محدود باقی بماند. یورونیوز در این ارتباط گزارش داده است که تحریم کنندگان تلاش کرده اند تا نگاهی تعیین شده برای نفت روسیه، هم این کشور را تا غیب به ادامه فروش نفت کند و هم این قیمت کمتر از بهای روز بازار باشد تا محدودیت هایی را در درآمدهای نفتی مسکو فراهم کند. در واقع غرب همزمان با اعمال محدودیت در عرضه نفت روسیه، نگران شوک قیمتی به بازار انرژی است و از این رو تعیین سقف را به عنوان راهی برای کنترل تورم در بازار انرژی و همزمان کاهش درآمد نفتی روسیه می بیند. البته قیمت ۶۰ دلار برای نفت روسیه، قیمتی ثابت نیست و گروه هفت گفته است که با توجه به تحولات بازار، امکان این تغییر قیمت نیز وجود خواهد داشت.

تحریم ها تا چه حد مؤثرند؟

با وجود افزایش ۲ درصدی قیمت نفت در نخستین روز اجرای تحریم نفتی روسیه، به نظر می رسد دامنه تأثیرات اعمال محدودیت از سوی غربی ها علیه روسیه تاکنون چندان بر این کشور تأثیر گذار نبوده است. حتی ولودیمیر زلنسکی، رئیس جمهور

تا همین ۱۰ ماه پیش قبل از آنکه اوکراین در شرف بازو وارد جهنم جنگ شود، بازار نفت معاملات خود را در محدوده های قیمتی زیر ۵۸ دلار انجام می داد، اما کمتر از یک هفته پس از شروع جنگ در ۲۴ فوریه ۲۰۲۲، قیمت نفت به ناگهان پرشسی ۱۰ دلاری را تجربه کرد و به ۹۰ دلار رسید. نفت در همه ۱۰ ماه گذشته که جنگ در اوکراین جریان داشته، همواره بالای ۸۰ دلار معامله شده و در مقطعی حتی به ۱۱۸ دلار هم رسید. اوکراین اگر چه یک کشور نفت خیز نیست، اما طرف دیگر جنگ، یعنی روسیه، یک کشور عمده و صاحب جایگاه در بازار نفت و انرژی است؛ از این رو همه واکنش ها و اقداماتی که کشورهای غربی تحت تأثیر جنگ اوکراین در این مدت علیه روسیه انجام داده اند، آثار و نشانه های خود را در بازار انرژی نشان داده است.

جدیدترین تصمیم کشورهای غربی برای تعیین سقف قیمت نفت روسیه نیز از این قاعده مستثنا نبوده است. این تصمیم که از دیروز به اجرا درآمد، باعث جهش ۲ درصدی در بازار نفت شد. براساس گزارش بی بی سی، قیمت نفت خام برنت در روز دوشنبه حدود ۲ درصد افزایش یافت و به ۸۷.۲۵ دلار در هر بشکه رسید.

درواقع کشورهای غربی و اروپایی اگر چه در میدان جنگ اوکراین وارد تقابل مستقیم و نبرد نظامی با روسیه نشده اند، اما تلاش کرده اند تا جنگ با روسیه را در میدان نفت و گاز دنبال کرده و دست مسکو را از درآمدهای حوزه انرژی کوتاه کنند. تعیین سقف قیمت برای نفت روسیه، جدیدترین اقدام غرب علیه درآمدهای روسیه به در این حوزه است. وسایط تحلیلی پولیتیکو تعیین سقف قیمت نفت در سخت ترین تحریم های اتحادیه اروپا برای کاهش درآمدهای سوخت فسیلی مسکو عنوان کرده است. تعیین سقف قیمتی برای نفت روسیه پس از اجلاس ۳ روز پیش کشورهای عضو گروه هفت به همراه استرالیا مقطعی شد و این کشورها بر سر تعیین سقف ۶۰ دلاری، برای هر بشکه نفت روسیه توافق کردند. توافق اصولی بر سر این تصمیم پیش از این کشورهای اروپایی صورت گرفته بود، اما نپایایی میدان چنین اقدامی به چراغ سبز روشن نداشت، چراکه تصمیمات اتحادیه اروپا باید با موافقت همه اعضا

تا همین ۱۰ ماه پیش قبل از آنکه اوکراین در شرف بازو وارد جهنم جنگ شود، بازار نفت معاملات خود را در محدوده های قیمتی زیر ۵۸ دلار انجام می داد، اما کمتر از یک هفته پس از شروع جنگ در ۲۴ فوریه ۲۰۲۲، قیمت نفت به ناگهان پرشسی ۱۰ دلاری را تجربه کرد و به ۹۰ دلار رسید. نفت در همه ۱۰ ماه گذشته که جنگ در اوکراین جریان داشته، همواره بالای ۸۰ دلار معامله شده و در مقطعی حتی به ۱۱۸ دلار هم رسید. اوکراین اگر چه یک کشور نفت خیز نیست، اما طرف دیگر جنگ، یعنی روسیه، یک کشور عمده و صاحب جایگاه در بازار نفت و انرژی است؛ از این رو همه واکنش ها و اقداماتی که کشورهای غربی تحت تأثیر جنگ اوکراین در این مدت علیه روسیه انجام داده اند، آثار و نشانه های خود را در بازار انرژی نشان داده است.

جدیدترین تصمیم کشورهای غربی برای تعیین سقف قیمت نفت روسیه نیز از این قاعده مستثنا نبوده است. این تصمیم که از دیروز به اجرا درآمد، باعث جهش ۲ درصدی در بازار نفت شد. براساس گزارش بی بی سی، قیمت نفت خام برنت در روز دوشنبه حدود ۲ درصد افزایش یافت و به ۸۷.۲۵ دلار در هر بشکه رسید.

درواقع کشورهای غربی و اروپایی اگر چه در میدان جنگ اوکراین وارد تقابل مستقیم و نبرد نظامی با روسیه نشده اند، اما تلاش کرده اند تا جنگ با روسیه را در میدان نفت و گاز دنبال کرده و دست مسکو را از درآمدهای حوزه انرژی کوتاه کنند. تعیین سقف قیمت برای نفت روسیه، جدیدترین اقدام غرب علیه درآمدهای روسیه به در این حوزه است. وسایط تحلیلی پولیتیکو تعیین سقف قیمت نفت در سخت ترین تحریم های اتحادیه اروپا برای کاهش درآمدهای سوخت فسیلی مسکو عنوان کرده است. تعیین سقف قیمتی برای نفت روسیه پس از اجلاس ۳ روز پیش کشورهای عضو گروه هفت به همراه استرالیا مقطعی شد و این کشورها بر سر تعیین سقف ۶۰ دلاری، برای هر بشکه نفت روسیه توافق کردند. توافق اصولی بر سر این تصمیم پیش از این کشورهای اروپایی صورت گرفته بود، اما نپایایی میدان چنین اقدامی به چراغ سبز روشن نداشت، چراکه تصمیمات اتحادیه اروپا باید با موافقت همه اعضا

نیروهای نظامی ترکیه و جمهوری آذربایجان از دیروز رزمایش مشترکی را در نزدیکی شهر باکو و مناطقی از استنار، جبرائیل و ایمیشلی آغاز کردند. خبرگزاری آناتولی ترکیه به نقل از وزارت دفاع جمهوری آذربایجان نوشته که نیروهای زمینی و هوایی، یگان های ویژه، یگان های اطلاعاتی و یگان های موشکی و توپخانه ای ۲ کشور در این رزمایش حضور دارند. در بیانیه این وزارتخانه آمده است: در این رزمایش روش های جنگی مدرن به کار گرفته خواهد شد و عملیاتی همچون سازماندهی هماهنگ یگان ها، تعیین بله های شناور برای

جنگنده های اف-۳۵ در لیست خرید آلمان

اولاف شولتز، صدراعظم آلمان برنامه های دولتساز را برای خرید جنگنده های اف-۳۵ ساخت آمریکا تأیید کرده؛ برنامه ای که به هدف تقویت ارتش این کشور دنبال می شود. شولتز در مقاله ای که در مجله آمریکایی فارین افرز منتشر شده، نوشت که آلمان به تعهدات خود در این زمینه در ناتو از جمله خرید جنگنده های اف-۳۵ با قابلیت دوگانه ادامه می دهد. قابلیت دوگانه به جنگنده های اطلاق می شود که می توانند موشک های هسته ای و غیرهسته ای را حمل کنند. به گزارش یورونیوز، برلین حدود ۴ ماه قبل از خرید ۳۵ جنگنده ساخت کارخانه لاکهید مارتین به همراه ۱۵ فروپایز تایفون که ساخت یک

مانور مشترک جمهوری آذربایجان و ترکیه

عبور از رودخانه ها و استقرار نیروها در مناطق دشمن فرضی انجام خواهد شد. نیروهای ۲ کشور اوایل سال جاری میلادی نیز تحت عنوان آموزش های پروازی - تاکتیکی در خاک جمهوری آذربایجان رزمایش مشترکی انجام داده بودند. ترکیه اصلی ترین حامی جمهوری آذربایجان در طول جنگ ۴۴ روزه قره باغ بین باکو و ایروان به شمار می رفت. این درگیری نظامی در ۲۷ سپتامبر ۲۰۲۰ آغاز و میانجیگری روسیه در ۱۰ نوامبر همان سال با میانجیگری روسیه در جریان رویارویی ۳ ساله قبل، آذربایجان چندین شهر و ۳۰۰ روستا را از کنترل ارمنستان خارج کرد.

نقل قول

اولاف شولتز، صدراعظم آلمان

جهان با نقطه عطف مهمی روبه رو است. در نظم بین المللی یک تغییر زیرساختی در حال شکل گیری است. در این دنیای چندقطبی جدید، قدرت های جدیدی در حال ظهور هستند. کشورها و حکومت های مختلف برای قدرت و کسب نفوذ با هم رقابت می کنند. اما جهان نباید با دیگر به سمت تشکیل بلوک های رقیب مجزا از هم حرکت کند. (فارین افرز)

آنتونی بلینکن وزیرخارجه آمریکا

با وجود اختلافات فاحش با بنیامین نتانیاهو، نخست وزیر منتخب رژیم صهیونیستی و نگرانی هایی که دولت بایدن ممکن است در مورد برخی از اعضای کابینه راستگرای آینده در تل آویو داشته باشد، واشنگتن از حمایت بی دریغ خود از این رژیم کوتاه نخواهد آمد. در عین حال همچنان بر راه حل ۲ دولتی تأکید داریم. (رویترز)

امانوئل مکرون رئیس جمهور فرانسه

من همیشه گفت و گوهای منظم و تماس مستقیم با رئیس جمهور یوتین را حفظ می کنم، چرا که معتقدم بهترین راه برای تعامل مجدد با روسیه، حفظ کانال مستقیم گفت و گو است. (سی بی اس)

خبر

هشدار توپخانه ای کره شمالی به همسایه جنوبی

ارتش کره شمالی با هدف هشدار به کره جنوبی همزمان از ۲ نقطه در خاک خود در ساعت ۱۴:۵۹ دقیقه ۱۳۰ گلوله توپخانه به سمت دریاشلیک کرد. تلویزیون الجزیره به نقل از ستاد مشترک ارتش کره جنوبی گزارش داد که گلوله ها از ساحل شرقی و غربی کره شمالی شلیک شده است. پیونگ یانگ اعلام کرد که این اقدام هشدار به مانور توپخانه ای است که طی روزهای اخیر از سوی کره جنوبی انجام شده است. گلوله ها به منطقه حائل میان آب های ساحلی دو کشور شلیک شده است. دو طرف در سال ۲۰۱۸، توافقنامه ای امضا و منطقه ای را به هدف جلوگیری از درگیری های احتمالی به عنوان منطقه حائل و ممنوع التردد مشخص کردند. این توافقنامه به امضای هونگ اون، رهبر جوان کره شمالی و مون جانگ این، رئیس جمهور وقت کره جنوبی رسید. گفت و گوها میان ۲ همسایه در آن دوره به باج خود رسیده بود اما در سال بعد، با خودداری رئیس جمهور وقت آمریکا از توجه به خواسته های پیونگ یانگ متوقف شد. سخنگوی دولت کره شمالی در رابطه با شلیک توپخانه ای اخیر گفته است: «به دشمن هشدار می دهیم به آتش بحران نمدم». تحلیلگران غربی می گویند که این اقدام می تواند مقدمه ای برای هفتمین آزمایش اتمی کره شمالی باشد که خیلی ها ماههاست منتظر آن هستند.

کیوسک

ماهنامه نشنال اینترست [آمریکا]

بازی بر سر اوکراین

جنگ میان روسیه و اوکراین فراغ از آن چیزی که امروز در جریان است، اثرات درازمدتی بر آینده روابط بین الملل خواهد داشت. این جنگ به خصوص در حوزه های انرژی و امنیت غذایی، کشورها را به سمت کاهش وابستگی به دیگران خواهد برد؛ اتفاقی که نتیجه اش کم رقم شدن روند جهانی سازی است. جنگ اوکراین حتی ممکن است به رویارویی نظامی روسیه و غرب منجر شود. این جنگ شاید به معنای پایان نظام دوقطبی نباشد اما نشان داد که این نظام به شدت متزلزل است. اثرات جنگ اوکراین همچون اثرات بحران کرونا تا سال ها در جهان باقی خواهد ماند. شواهد نشان می دهد جنگ اوکراین ممکن است به یک آتش بس منتهی شود اما صلح به شدت دور از دسترس است.